

GENÇ MÜTEFEKKİRLER DERGİSİ
JOURNAL OF YOUNG INTELLECTUALS

e-ISSN: 2718-000X

Yıl/Year: 7, Cilt/Volume: 7, Sayı/Issue: 1

Nisan/April-2026

**Sosyo-Ekonomik Farklılaşma Bağlamında Komşuluk İlişkileri: Karaman İlinde
Bir İnceleme**

Neighborhood Relations in the Context of Socio-Economic Differentiation: A Study in
Karaman Province

Şenay CANBULAT

Yüksek Lisans Öğrencisi, KTO Karatay
Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü
Master's Student, KTO Karatay University,
Institute of Social Sciences
Konya, TÜRKİYE
senay.senay@hotmail.com
<https://orcid.org/0000-0002-9329-5084>

Abdullah TOPÇUOĞLU

Prof. Dr. KTO Karatay Üniversitesi, İktisadi,
İdari ve Sosyal Bilimler Fakültesi
Prof. Dr., KTO Karatay University, Faculty of
Economics, Administrative and Social Sciences
Konya, TÜRKİYE
atopcuoglu@gmail.com
<https://orcid.org/0000-0003-0983-1014>

Atıf / Citation: Canbulat, Şenay-Topçuoğlu, Abdullah. "Sosyo-Ekonomik Farklılaşma Bağlamında
Komşuluk İlişkileri: Karaman İlinde Bir İnceleme". *Genç Mütefekkirlere Dergisi* 7/1 (Nisan/April, 2026),
339-356

<http://doi.org/10.5281/zenodo.19635911>

Yayın Bilgisi/Publication Information

Makale Türü/Article Type: Araştırma Makalesi

Geliş Tarihi/Date Received: 16.01.2026

Kabul Tarihi/Date Accepted: 17.04.2026

Sayfa Aralığı/ Page Range: 339-356

İntihal: Bu makale, intihal.net yazılımınca taranmıştır. İntihal tespit edilmemiştir.

Plagiarism: This article has been scanned by intihal.net. No plagiarism detected.

Yayıncı / Published by: Nihat DEMİRKOL / TÜRKİYE

ÖZET

Bu çalışma, Karaman ilinde yaşayan bireylerin komşuluk ilişkilerini sosyo-ekonomik farklılaşma bağlamında incelemeyi amaçlamaktadır. Araştırmada, eğitim durumu, gelir düzeyi ve konut tipi gibi sosyo-ekonomik göstergelerin komşuluk ilişkilerinin düzeyi, niteliği ve yardımlaşma biçimleri üzerindeki etkileri nicel yöntemle analiz edilmiştir. Araştırmanın evrenini Karaman ilinde yaşayan yetişkin bireyler oluşturmakta; örneklemini ise 403 katılımcıdan oluşan bir grup temsil etmektedir. Veriler yapılandırılmış anket formu aracılığıyla toplanmış ve SPSS paket programı kullanılarak analiz edilmiştir. Analiz sürecinde betimsel istatistiklerin yanı sıra değişkenler arasındaki ilişkileri incelemek amacıyla Ki-Kare (χ^2) Bağımsızlık Testi uygulanmıştır.

Araştırma bulguları, sosyo-ekonomik değişkenler ile komşuluk ilişkileri arasında istatistiksel olarak anlamlı ilişkiler bulunduğunu göstermektedir. Eğitim ve gelir düzeyi düşük ve orta olan bireylerin komşularıyla daha sık etkileşim içinde oldukları, komşuluk ilişkilerini daha çok yüz yüze iletişim ve gündelik yardımlaşma temelinde sürdürdükleri tespit edilmiştir. Buna karşılık eğitim ve gelir düzeyi yükseldikçe komşuluk ilişkilerinin daha sınırlı, mesafeli ve yüzeysel bir nitelik kazandığı görülmektedir. Konut tipi değişkeni açısından bakıldığında, müstakil ve bahçeli konutlarda yaşayan bireylerin komşularıyla daha yoğun ve samimi ilişkiler kurdukları; apartman ve site tipi konutlarda yaşayan bireylerde ise komşuluk ilişkilerinin daha çok selamlaşma ve sınırlı etkileşim düzeyinde kaldığı belirlenmiştir.

Sonuç olarak, Karaman ilinde komşuluk ilişkilerinin kent yaşamında tamamen ortadan kalkmadığı, ancak sosyo-ekonomik farklılaşmaya bağlı olarak biçim, yoğunluk ve içerik açısından önemli ölçüde dönüştüğü görülmektedir. Araştırma, sosyo-ekonomik eşitsizliklerin komşuluk ilişkileri üzerindeki etkilerini ortaya koyarak kent yaşamında toplumsal dayanışma ve sosyal bağların güncel durumuna ilişkin ampirik bulgular sunmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Komşuluk ilişkileri, sosyo-ekonomik eşitsizlik, kent sosyolojisi, sosyal dayanışma, Karaman

ABSTRACT

This study aims to examine neighborhood relations in the province of Karaman within the context of socio-economic differentiation. The research analyzes the effects of socio-economic indicators such as education level, income level, and housing type on the level, nature, and forms of solidarity in neighborhood relations using a quantitative research design. The population of the study consists of adult individuals living in Karaman, and the sample includes 403 participants selected through random sampling. Data were collected through a structured questionnaire and analyzed using the SPSS statistical software. In addition to descriptive statistics, the Chi-Square (χ^2) Test of Independence was employed to examine the relationships between socio-economic variables and neighborhood relations.

The findings reveal statistically significant relationships between socio-economic variables and neighborhood relations. Individuals with low and middle levels of education and income were found to engage more frequently in interactions with their neighbors and to maintain neighborhood relations primarily based on face-to-face communication and everyday mutual support. In contrast, as education and income levels increase, neighborhood relations tend to become more limited, distant, and superficial. With regard to housing type, individuals living in detached and garden houses were observed to establish more intense and intimate neighborhood relations, whereas those residing in apartment buildings and gated communities experienced neighborhood relations largely at the level of greeting and limited interaction.

In conclusion, the study demonstrates that neighborhood relations in Karaman have not completely disappeared in urban life; however, they have undergone significant transformations in terms of form, intensity, and content depending on socio-economic differentiation. By presenting empirical findings on the effects of socio-economic inequalities on neighborhood relations, this study contributes to the understanding of social cohesion and solidarity in contemporary urban life.

Keywords: Neighborhood relations, socio-economic inequality, urban sociology, social solidarity, Karaman

GİRİŞ

Komşuluk ilişkileri, bireylerin gündelik yaşamlarını düzenleyen ve toplumsal dayanışmanın sürdürülmesinde önemli rol oynayan temel sosyal ilişki biçimlerinden biridir. Geleneksel toplumlarda komşuluk; karşılıklı yardımlaşma, güven, sosyal kontrol ve aidiyet duygusu çerçevesinde şekillenmiş, bireyler arası sosyal bağların güçlenmesine katkı sağlamıştır. Ancak modernleşme, kentleşme ve bireyselleşme süreçleriyle birlikte komşuluk ilişkilerinin niteliğinde ve yoğunluğunda belirgin dönüşümler yaşanmıştır. Özellikle kent yaşamında ortaya çıkan sosyo-ekonomik farklılaşma, komşuluk ilişkilerinin kurulma ve sürdürülme biçimlerini doğrudan etkilemektedir.

Kentlerde eğitim düzeyi, gelir seviyesi ve konut tipi gibi sosyo-ekonomik göstergeler, bireylerin komşularıyla kurdukları ilişkilerin sıklığını ve niteliğini belirleyen temel faktörler arasında yer almaktadır. Üst sosyo-ekonomik gruplarda bireyselleşme ve mahremiyet vurgusu ön plana çıkarken, alt ve orta gelir gruplarında komşuluk ilişkileri daha çok karşılıklı yardımlaşma ve gündelik dayanışma temelinde şekillenmektedir. Bu durum, kentlerde komşuluk ilişkilerinin homojen bir yapı sergilemediğini; aksine sosyo-ekonomik farklılaşmaya bağlı olarak çeşitlendiğini göstermektedir.

Bu Alanda Yapılan Çalışmalar ve Literatürdeki Boşluk

Türkiye’de komşuluk ilişkileri üzerine yapılan çalışmalar incelendiğinde, araştırmaların büyük ölçüde kentleşme, modernleşme ve apartmanlaşma süreçlerinin komşuluk ilişkileri üzerindeki etkilerine odaklandığı görülmektedir¹. Bu çalışmalar, özellikle büyükşehirlerde komşuluk ilişkilerinin zayıfladığını ve ilişkilerin daha yüzeysel bir nitelik kazandığını ortaya koymaktadır. Ancak söz konusu araştırmaların önemli bir kısmı, komşuluk ilişkilerini genel bir çerçevede ele almakta; sosyo-ekonomik farklılaşmanın bu ilişkiler üzerindeki etkisini nicel verilerle derinlemesine analiz etmemektedir.

Öte yandan Anadolu kentlerinde gerçekleştirilen sınırlı sayıda araştırma, geleneksel komşuluk pratiklerinin büyük ölçüde devam ettiğini göstermekle birlikte², bu çalışmalar

¹ Ayşe Ayata, *Konut, Komşuluk ve Kent Kültürü* (Ankara: T.C. Başbakanlık Toplu Konut İdaresi Başkanlığı Yayınları, 1996); Mehmet Demir, *Kentsel Dönüşümün Komşuluk İlişkileri Üzerine Etkisi: Kars İli Örneği* (Kars: Kafkas Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 2013); Nesibe Pala Çakmakçı, *Korunaklı Mekânlarda Yaşayan Farklı Kuşakların Komşuluk İlişkileri: Elazığ Örneği* (Bingöl: Bingöl Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 2024).

² Ahmet Koyuncu, “Küresel Kentte Komşuluk”, *Selçuk Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dergisi* 22 (2009), 23-42; Sanem Kulak, *Diyarbakır’ın Bismil Kırsalında Kadınlar Arası Komşuluk ve Akrabalık İlişkileri* (İstanbul: Yeditepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 2008).

çoğunlukla betimleyici düzeyde kalmakta ve eğitim, gelir ve konut tipi gibi sosyo-ekonomik değişkenlerin komşuluk ilişkilerinin düzeyi ve niteliği üzerindeki etkilerini sistematik biçimde ele almamaktadır. Bu bağlamda, orta ölçekli bir Anadolu kenti olan Karaman’da sosyo-ekonomik farklılaşma ile komşuluk ilişkileri arasındaki ilişkinin nicel yöntemlerle incelenmesi, literatürdeki önemli bir boşluğu doldurma potansiyeline sahiptir.

Çalışmanın Amacı ve Kapsamı

Karaman ili, geleneksel mahalle yapıları ile modern konut alanlarının bir arada bulunduğu, sosyo-ekonomik farklılaşmanın mekânsal olarak gözlemlenebildiği bir kent olması nedeniyle bu tür bir inceleme için uygun bir araştırma alanı sunmaktadır. Kentte farklı gelir gruplarına ve yaşam biçimlerine sahip bireylerin bir arada yaşaması, komşuluk ilişkilerinin düzeyi ve niteliği üzerinde sosyo-ekonomik faktörlerin etkisini analiz etmeye imkân tanımaktadır.

Bu çalışma, Karaman ilinde yaşayan bireylerin komşuluk ilişkilerini sosyo-ekonomik farklılaşma bağlamında incelemeyi amaçlamaktadır. Araştırmada eğitim durumu, gelir düzeyi ve konut tipi gibi sosyo-ekonomik göstergeler ile komşuluk ilişkilerinin düzeyi, niteliği ve yardımlaşma biçimleri arasındaki ilişkiler ele alınmaktadır. Çalışmanın temel amacı, kent yaşamında sosyo-ekonomik eşitsizliklerin komşuluk ilişkileri üzerindeki etkilerini ortaya koyarak, toplumsal dayanışma ve sosyal bağların güncel durumuna ilişkin ampirik bulgular sunmaktır.

Çalışmanın Metodu

Araştırmanın evrenini Karaman ilinde yaşayan yetişkin bireyler oluşturmaktadır. Araştırmanın örnekleme ise, basit tesadüfi örnekleme yöntemiyle seçilen ve 2025 yılının Eylül–Kasım ayları arasında araştırmaya gönüllü olarak katılan 403 kişiden oluşmaktadır. Örneklem büyüklüğü, evreni temsil edecek düzeyde yeterli görülmektedir.

Araştırmada veriler, yapılandırılmış anket formu aracılığıyla toplanmıştır. Anket formu, Koyuncu’nun (2005) Konya’da Komşuluk İlişkileri başlıklı tezinde kullanılan ve geçerliliği ile güvenilirliği test edilmiş anket formu esas alınarak uyarlanmıştır. Toplanan veriler SPSS paket programı kullanılarak analiz edilmiştir. Verilerin analizinde betimsel istatistiklerin yanı sıra sosyo-ekonomik değişkenler ile komşuluk ilişkilerine ilişkin değişkenler arasındaki ilişkilerin incelenmesi amacıyla Ki-Kare (χ^2) testi uygulanmıştır. İstatistiksel analizlerde anlamlılık düzeyi $p<0,05$ olarak kabul edilmiştir.

Araştırma sürecinde bilimsel ve etik ilkelere uygun hareket edilmiş; katılımcılardan gönüllülük esasına dayalı olarak veri toplanmıştır. Elde edilen veriler yalnızca bilimsel amaçlarla kullanılmıştır

1. Kuramsal Çerçeve

1.1. Komşuluk Kavramı ve Toplumsal Dayanışma

Komşuluk, bireylerin mekânsal yakınlık temelinde kurdukları, gündelik yaşam pratikleriyle şekillenen ve toplumsal dayanışmayı besleyen temel sosyal ilişki biçimlerinden biridir. Komşuluk ilişkileri, yalnızca aynı mekânda bulunmanın sonucu olarak ortaya çıkan geçici ilişkiler değil; karşılıklı güven, yardımlaşma ve sorumluluk bilinci etrafında gelişen süreklilik arz eden bir toplumsal etkileşim alanıdır. Bu yönüyle komşuluk, bireylerin sosyal destek ihtiyaçlarını karşılayan ve toplumsal bağlılığı güçlendiren bir kurum niteliği taşımaktadır³.

Komşuluk, aynı mekânda bulunmanın ötesinde sosyal bir birliktelik anlamına da gelir. Bir arada yaşamının getirdiği uyum, karşılıklı hakların korunması, sınırların gözetilmesi ve davranışların belirli normlara dayalı olarak şekillenmesi, komşuluğun temel niteliklerindedir⁴.

Türk kültüründe komşuluk, tarih boyunca toplumsal yaşamın temel yapı taşlarından biri olarak görülmüş, yalnızca fiziksel mekân yakınlığını değil, aynı zamanda sosyal ve kültürel bağları da ifade eden çok boyutlu bir kurum olmuştur. Bu bağlamda, komşuluk ilişkileri bireylerin hem günlük yaşamlarını kolaylaştıran hem de toplumsal normların ve değerlerin aktarılmasını sağlayan bir mekanizma olarak işlev görmüştür⁵. Komşular, bireylerin gündelik yaşamda karşılaştıkları sorunlara çözüm üretirken aynı zamanda toplumsal normların öğrenilmesi ve içselleştirilmesinde önemli bir rol üstlenmektedir. Bu bağlamda komşuluk, yalnızca bireysel ilişkiler düzeyinde değil, toplumsal düzenin sürdürülmesi açısından da işlevsel bir yapı olarak değerlendirilmektedir⁶.

Komşuluk ilişkileri tipolojik olarak farklı biçimlerde ortaya çıkabilmektedir. Samimi ve yoğun etkileşime dayalı komşuluk ilişkileri, özellikle alt ve orta gelir gruplarının yaşadığı

³ Mahmut Tezcan, *Boş Zamanlar Sosyolojisi* (Ankara: Ankara Üniversitesi Eğitim Fakültesi Yayınları, 1977), 64-66.

⁴ Bahar Usta Baki, *Güvenlikli Sitede Komşuluk İlişkileri Bağlamında Suç Korkusu* (Ankara: Hacettepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Doktora Tezi, 2021), 122.

⁵ Fatma Sibel Bayraktar, "Komşu Sözcüğü Üzerine", *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi* 12/2 (2002), 137.

⁶ Ayata, *Konut, Komşuluk ve Kent Kültürü*, 70-71.

mahallelerde yaygınken; üst sosyo-ekonomik gruplarda daha mesafeli ve sınırlı etkileşimlere dayalı komşuluk biçimleri öne çıkmaktadır. Bu durum, sosyo-ekonomik farklılaşmanın komşuluk ilişkilerinin niteliği üzerinde belirleyici bir etkisi olduğunu göstermektedir⁷.

1.2. Sosyo-Ekonomik Farklılaşma ve Komşuluk İlişkileri

Sosyo-ekonomik farklılaşma, bireylerin eğitim düzeyi, gelir seviyesi, meslek grubu ve yaşam mekânları üzerinden ortaya çıkan yapısal eşitsizlikleri ifade etmektedir. Kent yaşamında bu farklılaşma, yalnızca ekonomik kaynaklara erişim düzeyinde değil, aynı zamanda sosyal ilişkilerin kurulma ve sürdürülme biçimlerinde de kendini göstermektedir. Özellikle konut tipi ve yerleşim alanları, bireylerin komşularıyla kurdukları etkileşim biçimlerini doğrudan etkilemektedir⁸.

Alt ve orta gelir gruplarında komşuluk ilişkileri, gündelik yaşamın önemli bir parçası olarak karşılıklı yardımlaşma ve dayanışma temelinde sürdürülmektedir. Buna karşılık eğitim ve gelir düzeyinin yükselmesiyle birlikte bireylerin mahremiyet algısı güçlenmekte, komşuluk ilişkileri daha seçici ve mesafeli bir nitelik kazanmaktadır. Bu bağlamda sosyo-ekonomik düzey ile komşuluk ilişkileri arasında ters yönlü bir ilişki bulunduğu görülmektedir⁹.

Kentlerde güvenli siteler ve modern konut alanlarının yaygınlaşması, komşuluk ilişkilerini mekânsal olarak sınırlandırmakta ve yüz yüze etkileşimleri azaltmaktadır. Buna karşın geleneksel mahalle yapılarında bireyler arası etkileşim daha yoğundur ve komşuluk ilişkileri sosyal dayanışmanın temel unsurlarından biri olarak varlığını sürdürmektedir¹⁰.

1.3. Komşuluk, Mahalle ve Sosyal Sermaye

Komşuluk ilişkileri, sosyal sermayenin üretildiği ve sürdürüldüğü temel toplumsal alanlardan biri olarak değerlendirilmektedir. Sosyal sermaye; bireyler arasında güven, karşılıklılık ve iş birliği temelinde kurulan sosyal ağlar aracılığıyla oluşan bir kaynak niteliği taşımaktadır. Mahalle ölçeğinde kurulan komşuluk ilişkileri, bireylerin gündelik

⁷ Ayata, Konut, *Komşuluk ve Kent Kültürü*, 98-99.

⁸ Ahmet Koyuncu, *Konya'da Komşuluk İlişkileri* (Konya: Selçuk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 2005).

⁹ Ayata, Konut, *Komşuluk ve Kent Kültürü*, 70-72.

¹⁰ Koyuncu, "Küresel Kentte Komşuluk", 33.

sorunlarla başa çıkmalarında önemli bir destek mekanizması sunmakta ve toplumsal bağlılığı güçlendirmektedir¹¹.

Komşuluk, birbirlerini tanıyan veya birbirine aşına olan bireylerin sürekli etkileşim içinde olduğu bir ilişkiler ağı ve davranışlar bütünüdür. Bu ilişkiler ağı, insanların düzenli karşılaşmaları ve paylaşımlarda bulunmaları sayesinde aşinalık, karşılıklılık, güven, sahiplik ve ortaklık duyguları gibi toplumsal bağları güçlendiren bir zemin oluşturur. Sınırlı bir toplumsal alanda bireylerin tanınırlığı, itibarları ve güvenilirlikleri hem kişi hem de aile düzeyinde sosyal sermaye rezervleri yaratır ve bu rezervler, günlük yaşamı kolaylaştıran, karşılaşılan sorunların çözümünde kullanılabilen ağların oluşmasına imkân tanır¹². Bu bağlamda, komşuluk yalnızca bireylerin kişisel ilişkilerini düzenlemekle kalmaz; aynı zamanda sosyal sermaye üretiminde aktif bir rol oynayan, toplumsal dayanışma ve güveni pekiştiren bir yapı olarak değerlendirilebilir¹³.

Komşuluk ve sosyal sermaye ilişkisi, özellikle farklı sosyoekonomik bağlamlarda farklı biçimlerde ortaya çıkar. Alt ve orta gelir grubuna dahil mahallelerde, komşuluk ilişkileri yoğun bir sosyal dayanışma ve kolektif hareket etme kültürü barındırır. Bu bölgelerde bireyler, sorunlarını öncelikle komşularıyla paylaşır ve toplumsal sorunların çözümünde işbirliği yapar¹⁴.

Mahalle ölçeğinde komşuluk, bireyler arasında sosyal ağların oluşmasına ve dayanışma davranışlarının yayılmasına zemin hazırlar. Güven ve iş birliği, sosyal sermayenin temel bileşenleridir ve komşuluk ilişkileri bu unsurları besler. Örneğin, mahalle sakinleri çocukların güvenliği, yaşlıların bakımı veya kriz durumları gibi alanlarda birbirine destek olurken, karşılıklı yardımlaşma ve iş birliği sayesinde toplumsal bağlar güçlenir¹⁵. Aynı zamanda komşuluk, bireylerin sosyal denetim mekanizmalarıyla etkileşime girmesini sağlar. Komşular arasındaki gözlem ve etkileşim, bireylerin davranışlarını toplumsal normlara uygun şekilde biçimlendirmelerine yardımcı olur. Bu yönüyle komşuluk hem

¹¹ Robert D. Putnam, *Bowling Alone: The Collapse and Revival of American Community* (New York: Simon & Schuster, 2000), 22-24.

¹² Mehmet Ali Aydemir, "Komşuluk Ve Sosyal Sermaye", *Komşuluk Kültürü*, ed. A. Koyuncu (Ankara: Hece Yayınları, 2010), 164.

¹³ Uğur Çağlak, "Esnaflar Arası Komşuluk İlişkileri: Konya Bedesten Çarşısı Üzerine Bir Değerlendirme", *Anemon Muş Alparlan Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi* 8/5 (2020), 1621-1631.

¹⁴ Esra Köten, "Social Networking in the Neighbourhood: A Field Research in Istanbul", *İstanbul Gelişim Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi* 2/1 (2015), 49.

¹⁵ Kadir Canatan - İlker Pazarbaşı, "Ortadoğu Toplumlarında Komşuluk İlişkileri ve Komşuya Güven Düzeyi: Sosyolojik Bir Yaklaşım", *İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi* 4/8-9 (2016), 40.

sosyal düzenin korunmasına hem de bireylerin toplumsal bağlarını güçlendirmesine katkıda bulunur¹⁶.

1.4. Kentleşme ve Küreselleşmenin Komşuluk Üzerindeki Etkileri

Küreselleşme, iletişim teknolojilerinin yaygınlaşması, ekonomik faaliyetlerin uluslararası düzeye taşınması ve kültürel etkileşimlerin hızlanması ile toplumsal yaşamda bireyselleşme ve mekânsal ayrılmayı tetiklemektedir¹⁷. Küreselleşmenin bir sonucu olarak, insanlar geleneksel topluluk yapılarından uzaklaşmakta, sosyal bağlar daha çok bireysel çıkarlar ve profesyonel ilişkiler üzerinden kurulmaktadır. Bu durum, mahalle ölçeğinde düzenli yüz yüze etkileşim ve dayanışma ilişkilerini sınırlamakta, sosyal sermaye üretimini azaltmaktadır. Öte yandan küreselleşme, farklı kültürel norm ve değerlerin mahalle yaşamına girmesiyle komşuluk etkileşimlerinin çeşitlenmesine de neden olmaktadır. Bu süreç, bazı durumlarda komşuluk ilişkilerinin yeni biçimlerde yeniden yapılandırılmasına olanak tanımaktadır.

Kentleşme, özellikle hızlı kentleşme, toplumsal ve mekânsal yapıyı dönüştürerek komşuluk ilişkilerinde değişiklikler yaratmaktadır. Nüfus yoğunluğu, apartmanlaşma ve yoğun trafik, bireylerin günlük yaşamlarını hızlandırırken, komşular arasındaki düzenli yüz yüze etkileşim olasılığını azaltmaktadır¹⁸.

Türkiye’de yapılan araştırmalar, hızlı kentleşmenin komşuluk ilişkileri üzerindeki etkilerinin sosyo-ekonomik düzeye göre farklılaştığını göstermektedir. Yüksek gelir gruplarının yaşadığı bölgelerde komşuluk ilişkileri daha sınırlı ve yüzeysel kalırken, alt gelir gruplarının yaşadığı mahallelerde komşuluk hâlâ güçlü bir dayanışma ve yardımlaşma mekanizması olarak varlığını sürdürmektedir¹⁹.

Küreselleşme ve kentleşme, toplumsal normların ve değerlerin yeniden şekillenmesine de yol açmaktadır. Geleneksel toplumlarda komşuluk, bireyin toplumsallaşmasında ve normların aktarılmasında kritik bir rol oynarken, modern kentlerde bu işlev daha çok resmi kurumlar veya profesyonel hizmetler aracılığıyla yerine getirilmektedir²⁰. Bu

¹⁶ Mahmut H. Akın, “Bir Toplumsallaşma Aracı Olarak Komşu”, *Komşuluk Kültürü*, ed. Ahmet Koyuncu (Ankara: Hece Yayınları, 2014), 76.

¹⁷ Ulrich Beck, *What is Globalization?* (Cambridge: John Wiley & Sons, 2018), 45

¹⁸ John Urry, *Global Complexity* (Cambridge: Polity Press, 2003), 98.

¹⁹ Ayata, *Konut, Komşuluk ve Kent Kültürü*, 70-71; Hurigül Eken, “Kentsel Dönüşüm Süreciyle Birlikte Komşuluk İlişkilerinin Yeniden Üretimi: Konya İli Örneği”, *Nosyon: Uluslararası Toplum ve Kültür Çalışmaları Dergisi* 12 (2023), 33-34.

²⁰ Saskia Sassen, *The Global City: New York, London, Tokyo* (Princeton: Princeton University Press, 2013), 112.

bağlamda komşuluk ilişkileri, kentleşme ve küreselleşmenin toplumsal ilişkiler üzerindeki etkilerini görünür kılan önemli bir analitik alan sunmakta; sosyo-ekonomik farklılaşmanın gündelik yaşam pratiklerine nasıl yansıdığını ortaya koymaktadır.

Küreselleşme ve kentleşme, komşuluk ilişkilerini hem nicelik hem de nitelik açısından dönüştürmektedir. Geleneksel mahalle yaşamında görülen sıkı dayanışma, yüz yüze iletişim ve toplumsal normların aktarımı, modern kent yaşamında daha sınırlı ve yüzeysel bir yapıya dönüşmektedir. Sosyoekonomik farklılıklar, apartman ve site yaşamı ile dijitalleşme, komşuluk ilişkilerini yeniden şekillendirmekte ve sosyal sermayenin üretim biçimlerini çeşitlendirmektedir²¹. Buna karşın, mahalle ölçeğinde kurulan sosyal ağlar, güven ve aidiyet duygusunu hâlâ destekleyerek toplumsal bütünlüğün sürdürülmesine katkıda bulunmaktadır. Modern yaşam koşulları, komşuluk ilişkilerinin niteliğini dönüştürürken, sosyal sermaye ve toplumsal bağlılığın sürdürülebilmesi için yeni araçların ve stratejilerin geliştirilmesini zorunlu kılmaktadır.

2. Bulgular

Bu bölümde, Karaman ilinde gerçekleştirilen alan araştırmasından elde edilen bulgulara yer verilmektedir. Bulgular, öncelikle katılımcıların sosyo-ekonomik profiline ilişkin betimsel istatistikler aracılığıyla sunulmuş; ardından sosyo-ekonomik farklılaşma ile komşuluk ilişkilerinin düzeyi, niteliği ve yardımlaşma biçimleri arasındaki ilişkiler analiz edilmiştir. Analiz sürecinde eğitim durumu, gelir düzeyi ve konut tipi gibi sosyo-ekonomik değişkenler temel alınmış; bu değişkenler ile komşuluk ilişkilerine ilişkin göstergeler arasındaki ilişkiler çapraz tablolar ve Ki-Kare (χ^2) Bağımsızlık Testi sonuçları doğrultusunda değerlendirilmiştir. Elde edilen bulgular, tablolar eşliğinde sunulmuş ve nicel analiz sonuçları akademik bir yorum çerçevesinde ele alınmıştır.

Tablo 1. Katılımcıların Eğitim Durumuna Göre Dağılımı

Eğitim Durumu	Frekans (f)	Yüzde (%)
Üniversite Mezunu	130	32,3
Lise Mezunu	86	21,3
İlkokul Mezunu	70	17,4
Ortaokul Mezunu	43	10,7
Yüksek Lisans	33	8,2
Sadece okur yazar	30	7,4
Okur yazar değil	9	2,2

²¹ Koyuncu, "Küresel Kentte Komşuluk", 38.

Doktora	2	0,5
Toplam	403	100,0

Tablo 1’de yer alan eğitim dağılımı, örneklemin sosyo-ekonomik açıdan heterojen bir yapıya sahip olduğunu göstermektedir. Özellikle üniversite ve lise mezunlarının toplam örneklem içindeki yüksek oranı, Karaman ilinde eğitim düzeyinin kentleşme süreciyle birlikte belirli ölçüde yükseldiğine işaret etmektedir. Bununla birlikte ilkokul ve ortaokul mezunları ile yalnızca okuryazar olan bireylerin de hatırı sayılır bir oranda temsil edilmesi, kentte geleneksel ve modern yaşam biçimlerinin bir arada varlığını sürdürdüğünü göstermektedir. Bu durum, komşuluk ilişkilerinin farklı eğitim gruplarında farklı biçimlerde ortaya çıkabileceğine dair önemli bir zemin sunmaktadır.

Tablo 2. Katılımcıların Aylık Gelir Düzeyine Göre Dağılımı

Aylık Gelir	Frekans (f)	Yüzde (%)
22.104,67-30 bin	96	23,8
Asgari ücret altı	78	19,4
61-75 bin	74	18,4
31-40 bin	58	14,4
51-60 bin	36	8,9
76-100 bin	28	6,9
41-50 bin	20	5,0
101 bin +	13	3,2
Toplam	403	100,0

Tablo 2’de görülen gelir dağılımı, katılımcıların büyük bir bölümünün düşük ve orta gelir gruplarında yoğunlaştığını ortaya koymaktadır. Bu dağılım, Karaman ilinin sanayi ve hizmet sektörlerinin sınırlı yapısıyla uyumlu bir görünüm sergilemektedir. Gelir düzeyinin bu şekilde kümelenmesi, komşuluk ilişkilerinin özellikle ekonomik dayanışma, karşılıklı yardımlaşma ve sosyal destek boyutlarının kent yaşamında hâlen önemli bir işlev gördüğünü düşündürmektedir. Yüksek gelir grubunun görece sınırlı olması ise, üst sosyo-ekonomik gruplara özgü bireyselleşmiş yaşam biçimlerinin kent genelinde baskın olmadığını göstermektedir.

Tablo 3. Katılımcıların Konut Tipine Göre Dağılımı

Konut Tipi	Frekans (f)	Yüzde (%)
Apartman	248	61,5

Site	59	14,6
Bahçeli tek katlı	50	12,4
Bahçeli dubleks	21	5,2
Diğer	14	3,5
Yatay tek katlı	11	2,7
Toplam	403	100,0

Tablo 3'te yer alan konut tipi dağılımı, Karaman ilinde apartman yaşamının yaygın olmakla birlikte müstakil ve bahçeli konutların da önemli bir yer tuttuğunu göstermektedir. Apartman dairelerinde yaşayan bireylerin yüksek oranı, kentleşme ve modern konutlaşma eğilimlerinin belirginliğini ortaya koyarken; bahçeli tek katlı ve dubleks konutlarda yaşayan bireylerin varlığı, geleneksel mahalle dokusunun hâlen etkisini sürdürdüğüne işaret etmektedir. Bu çeşitlilik, komşuluk ilişkilerinin mekânsal bağlamda farklı yoğunluk ve niteliklerde ortaya çıkmasını açıklamada önemli bir değişken olarak değerlendirilebilir.

Tablo 4. Eğitim Durumu ile Komşularla Görüşme Durumu Arasındaki İlişki

Eğitim Durumu	İlişkim yok	Selamlaşma	Bayram/Cenaze vb.	Hanımlar arası	Ailece	Çocuklar arası	Diğer	Toplam
Okur yazar değil	2 %22,2	4 %44,4	1 %11,1	1 %11,1	1 %11,1	0 %0,0	0 %0,0	9 %100,0
Sadece okur yazar	6 %20,0	4 %13,3	0 %0,0	10 %33,3	10 %33,3	0 %0,0	0 %0,0	30 %100,0
İlkokul Mezunu	7 %10,0	16 %22,9	6 %8,6	9 %12,9	30 %42,9	1 %1,4	1 %1,4	70 %100,0
Ortaokul Mezunu	4 %9,3	13 %30,2	5 %11,6	8 %18,6	12 %27,9	1 %2,3	0 %0,0	43 %100,0
Lise Mezunu	13 %15,1	17 %19,8	13 %15,1	10 %11,6	33 %38,4	0 %0,0	0 %0,0	86 %100,0
Üniversite Mezunu	35 %26,9	58 %44,6	6 %4,6	9 %6,9	21 %16,2	0 %0,0	1 %0,8	130 %100,0
Yüksek Lisans	9 %27,3	12 %36,4	3 %9,1	4 %12,1	4 %12,1	0 %0,0	1 %3,0	33 %100,0
Doktora	1 %50,0	1 %50,0	0 %0,0	0 %0,0	0 %0,0	0 %0,0	0 %0,0	2 %100,0
Toplam	77 %19,1	125 %31,0	34 %8,4	51 %12,7	111 %27,5	2 %0,5	3 %0,7	403 %100,0

Chi-Square Tests: $\chi^2 = 84,297$; $df = 42$; $p < 0,001$

Tablo 4'te katılımcıların eğitim durumları ile komşularla kurdukları ilişki biçimleri arasındaki ilişki incelenmiştir. Yapılan Ki-Kare Bağımsızlık Testi sonuçlarına göre, eğitim durumu ile komşuluk ilişkilerinin biçimi arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulunmaktadır ($\chi^2 = 84,297$; $sd = 42$; $p < 0,001$).

Bulgular, düşük ve orta eğitim düzeyine sahip bireylerin komşularıyla daha çok ailece, hanımlar arası ya da bayram ve cenaze gibi kolektif bağlamlarda ilişki kurduklarını

göstermektedir. Buna karşılık üniversite ve lisansüstü eğitim düzeyine sahip bireylerde “selamlaşma” ve “hiçbir ilişkim yok” seçeneklerinin daha yüksek oranlarda görülmesi, eğitim düzeyi yükseldikçe komşuluk ilişkilerinin daha sınırlı ve yüzeysel bir nitelik kazandığını ortaya koymaktadır. Bu durum, eğitimle birlikte bireysel sınırların ve mahremiyet algısının güçlenmesiyle ilişkilendirilebilir.

Tablo 5. Gelir Düzeyi ile Komşularla Görüşme Sıklığı Arasındaki İlişki

Aylık Gelir	Evde	Bahçe	Park	Merdiven	Asansör	Toplantı	Görüşmeyen	Diğer	Toplam
Asgari ücret altı	41 %52,6	14 %17,9	4 %5,1	3 %3,8	1 %1,3	0 %0,0	14 %17,9	1 %1,3	78 %100,0
22.104,67-30 bin	53 %55,2	13 %13,5	2 %2,1	7 %7,3	3 %3,1	2 %2,1	13 %13,5	3 %3,1	96 %100,0
31-40 bin	36 %62,1	6 %10,3	1 %1,7	3 %5,2	0 %0,0	1 %1,7	9 %15,5	2 %3,4	58 %100,0
41-50 bin	7 %35,0	1 %5,0	1 %5,0	3 %15,0	2 %10,0	1 %5,0	4 %20,0	1 %5,0	20 %100,0
51-60 bin	11 %30,6	5 %13,9	4 %11,1	4 %11,1	3 %8,3	1 %2,8	6 %16,7	2 %5,6	36 %100,0
61-75 bin	24 %32,4	6 %8,1	1 %1,4	11 %14,9	8 %10,8	2 %2,7	20 %27,0	2 %2,7	74 %100,0
76-100 bin	11 %39,3	2 %7,1	4 %14,3	2 %7,1	3 %10,7	1 %3,6	5 %17,9	0 %0,0	28 %100,0
101 bin +	2 %15,4	2 %15,4	1 %7,7	0 %0,0	2 %15,4	0 %0,0	6 %46,2	0 %0,0	13 %100,0
Toplam	185 %45,9	49 %12,2	18 %4,5	33 %8,2	22 %5,5	8 %2,0	77 %19,1	11 %2,7	403 %100,0

Chi-Square Tests: $\chi^2 = 73,950$; $df = 49$; $p = 0,012$

Tablo 5’te katılımcıların aylık gelir düzeyleri ile komşularla en sık görüşülen yer arasındaki ilişki analiz edilmiştir. Ki-Kare testi sonuçları, bu iki değişken arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulunduğunu göstermektedir ($\chi^2 = 73,950$; $sd = 49$; $p < 0,005$).

Bulgular, düşük ve orta gelir grubunda yer alan bireylerin komşularıyla daha çok ev ve bahçe ortamında görüşmelerini ortaya koymaktadır. Gelir düzeyi yükseldikçe “görüşmeyen” kategorisinin ve ortak alanlarda karşılaşmaya dayalı etkileşimlerin arttığı görülmektedir. Bu bulgu, sosyo-ekonomik düzey yükseldikçe komşuluk ilişkilerinin mekânsal olarak daha sınırlı ve kontrollü bir hâl aldığını göstermektedir.

Tablo 6. Konut Tipi ile Komşularla Görüşme Durumu Arasındaki İlişki

Konut Tipi	Evet	Hayır	Toplam
Apartman	204 %82,3	44 %17,7	248 %100,0

Site	46 %78,0	13 %22,0	59 %100,0
Bahçeli dubleks	16 %76,2	5 %23,8	21 %100,0
Bahçeli tek katlı	45 %90,0	5 %10,0	50 %100,0
Yatay tek katlı	3 %27,3	8 %72,7	11 %100,0
Diğer	12 %85,7	2 %14,3	14 %100,0
Toplam	326 %80,9	77 %19,1	403 %100,0

Chi-Square Tests: $\chi^2 = 24,282$; $df = 5$; $p < 0,001$

Tablo 6’da konut tipi ile komşularla görüşme durumu arasındaki ilişki incelenmiştir. Yapılan Ki-Kare analizi sonucunda, konut tipi ile görüşme durumu arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olduğu tespit edilmiştir ($\chi^2 = 24,2820$; $sd = 5$; $p < 0,005$). Müstakil ve bahçeli konutlarda yaşayan bireylerin komşularıyla daha sık görüştikleri, apartman ve site tipi konutlarda yaşayan bireylerde ise görüşme oranlarının daha düşük olduğu görülmektedir. Bu durum, modern konut biçimlerinin yüz yüze etkileşimi sınırlandıran fiziksel ve sosyal özelliklere sahip olmasıyla açıklanabilir.

Tablo 7. Konut Tipi ile Komşularla En Çok Görüşülen Yer Arasındaki İlişki

Konut Tipi	Evde	Bahçe	Park	Merdiven	Asansör	Toplantı	Görüşmeyen	Diğer	Toplam
Apartman	130 %52,4	19 %7,7	6 %2,4	26 %10,5	13 %5,2	6 %2,4	43 %17,3	5 %2,0	248 %100,0
Site	20 %33,9	4 %6,8	6 %10,2	5 %8,5	7 %11,9	2 %3,4	14 %23,7	1 %1,7	59 %100,0
Bahçeli dubleks	5 %23,8	8 %38,1	2 %9,5	1 %4,8	0 %0,0	0 %0,0	5 %23,8	0 %0,0	21 %100,0
Bahçeli tek katlı	23 %46,0	15 %30,0	2 %4,0	1 %2,0	2 %4,0	0 %0,0	5 %10,0	2 %4,0	50 %100,0
Yatay tek katlı	1 %9,1	0 %0,0	1 %9,1	0 %0,0	0 %0,0	0 %0,0	8 %72,7	1 %9,1	11 %100,0
Diğer	6 %42,9	3 %21,4	1 %7,1	0 %0,0	0 %0,0	0 %0,0	2 %14,3	2 %14,3	14 %100,0
Toplam	185 %45,9	49 %12,2	18 %4,5	33 %8,2	22 %5,5	8 %2,0	77 %19,1	11 %2,7	403 %100,0

Chi-Square Tests: $\chi^2 = 97,244$; $df = 35$; $p < 0,001$

Tablo 7’de konut tipi ile komşularla en çok görüşülen yer arasındaki ilişki analiz edilmiştir. Ki-Kare testi sonuçlarına göre, konut tipi ile görüşülen mekân arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulunmaktadır ($\chi^2 = 97,244$; $sd = 35$; $p < 0,001$). Apartman ve site tipi konutlarda görüşmelerin daha çok merdiven, asansör ve ortak alanlarda gerçekleşmesi, bu ilişkilerin rastlantısal ve sınırlı etkileşimlere dayandığını göstermektedir. Buna karşılık müstakil konutlarda ev ve bahçe ortamında gerçekleşen

görüşmelerin yüksekliği, komşuluk ilişkilerinin daha samimi ve süreklilik arz eden bir yapıya sahip olduğunu ortaya koymaktadır.

SONUÇ

Bu araştırmada, Karaman ilinde yaşayan bireylerin komşuluk ilişkileri sosyo-ekonomik farklılaşma bağlamında nicel veriler ışığında incelenmiştir. Araştırma bulguları, komşuluk ilişkilerinin kent yaşamında tamamen ortadan kalkmadığını; ancak sosyo-ekonomik düzeye bağlı olarak biçim, yoğunluk ve içerik açısından önemli farklılıklar gösterdiğini ortaya koymaktadır.

Araştırma sonuçları, eğitim ve gelir düzeyi düşük ve orta olan bireylerin komşularıyla daha sık etkileşim içinde olduklarını, komşuluk ilişkilerini daha çok yüz yüze iletişim ve gündelik yardımlaşma temelinde sürdürdüklerini göstermektedir. Buna karşılık eğitim ve gelir düzeyi yükseldikçe komşuluk ilişkilerinin daha sınırlı, mesafeli ve seçici bir yapıya dönüştüğü görülmektedir. Bu durum, sosyo-ekonomik yükselmenin bireyselleşme ve mahremiyet algısını güçlendirdiğini, buna bağlı olarak komşuluk ilişkilerinin gündelik yaşamın merkezinden uzaklaştığını ortaya koymaktadır.

Konut tipi değişkenine ilişkin bulgular, komşuluk ilişkilerinin mekânsal boyutunun sosyo-ekonomik yapı ile yakından ilişkili olduğunu göstermektedir. Müstakil evlerde yaşayan bireylerin komşularıyla daha yoğun ve samimi ilişkiler kurdukları; apartman ve site tipi konutlarda yaşayan bireylerde ise komşuluk ilişkilerinin daha çok selamlaşma ve sınırlı etkileşim düzeyinde kaldığı tespit edilmiştir. Bu sonuç, modern konut biçimlerinin komşuluk ilişkilerinin mekânsal ve sosyal sınırlarını daralttığını ortaya koymaktadır.

Araştırmada elde edilen bulgular, komşuluk ilişkilerinin yardımlaşma ve dayanışma boyutunun da sosyo-ekonomik farklılaşmadan etkilendiğini göstermektedir. Düşük ve orta gelir gruplarında gündelik ihtiyaçlar, duygusal destek ve sosyal dayanışma temelli yardımlaşma pratikleri daha yaygınken, yüksek gelir gruplarında bu tür yardımlaşma biçimlerinin oldukça sınırlı olduğu görülmektedir. Bu durum, sosyal sermayenin sosyo-ekonomik gruplara göre farklı biçimlerde üretildiğini ve komşuluk ilişkilerinin bu süreçte belirleyici bir rol oynadığını göstermektedir.

Bu sonuçlar doğrultusunda, kent yaşamında komşuluk ilişkilerinin güçlendirilmesine yönelik bazı önerilerde bulunmak mümkündür. Öncelikle yerel yönetimler tarafından mahalle ölçeğinde sosyal etkileşimi artırmaya yönelik mekânların (mahalle evleri, ortak kullanım alanları, semt etkinlikleri) desteklenmesi, komşular arası iletişimin

güçlenmesine katkı sağlayabilir. Özellikle apartman ve site yaşamının yaygın olduğu bölgelerde, ortak sosyal faaliyetlerin teşvik edilmesi komşuluk ilişkilerinin niteliğini artırabilir.

Ayrıca kentsel planlama ve konut politikalarında yalnızca fiziksel ihtiyaçlara değil, sosyal etkileşimi destekleyen tasarımlara da yer verilmesi önem taşımaktadır. Ortak alanların kullanımını teşvik eden mimari düzenlemeler, komşular arası yüz yüze iletişimi artırarak sosyal bağların güçlenmesine katkı sunabilir. Bunun yanı sıra mahalle temelli sosyal projeler ve sivil toplum faaliyetleri aracılığıyla farklı sosyo-ekonomik gruplar arasında etkileşimin artırılması, kentte sosyal uyumun güçlenmesine katkı sağlayacaktır.

Gelecek araştırmalar açısından, farklı kent ölçeklerinde yapılacak karşılaştırmalı çalışmaların, sosyo-ekonomik farklılaşmanın komşuluk ilişkileri üzerindeki etkilerinin daha kapsamlı biçimde anlaşılmasına katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Ayrıca nitel yöntemlerle desteklenecek araştırmalar, bireylerin komşuluk ilişkilerine yükledikleri anlamları daha derinlemesine ortaya koyarak literatüre önemli katkılar sunabilir.

KAYNAKÇA

- Akın, Mahmut H. “Bir Toplumsallaşma Aracı Olarak Komşu”. Komşuluk Kültürü. ed. Ahmet Koyuncu. 73-87. Ankara: Hece Yayınları, 2014.
- Ayata, Ayşe. Konut, Komşuluk ve Kent Kültürü. Ankara: T.C. Başbakanlık Toplu Konut İdaresi Başkanlığı Yayınları, 1996.
- Aydemir, Mehmet Ali. “Komşuluk ve Sosyal Sermaye”. *Komşuluk Kültürü*. ed. A. Koyuncu. Ankara: Hece Yayınları, 2010, 149-166.
- Bayraktar, Fatma Sibel “Komşu Sözcüğü Üzerine”, Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi 12/2 (2002), 129-138
- Beck, Ulrich. What is Globalization? Cambridge: John Wiley & Sons, 2018.
- Canatan, Kadir - Pazarbaşı, İlker. “Ortadoğu Toplumlarında Komşuluk İlişkileri ve Komşuya Güven Düzeyi: Sosyolojik Bir Yaklaşım”. İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi 4/8-9 (2016), 33-63.
- Çağlak, Uğur. “Esnaflar arası komşuluk ilişkileri: Konya bedesten çarşısı üzerine bir değerlendirme”. Anemon Muş Alparslan Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi 8/5 (2020): 1621-1631.
- Eken, Hurigül. “Kentsel Dönüşüm Süreciyle Birlikte Komşuluk İlişkilerinin Yeniden Üretimi: Konya İli Örneği”. Nasyon: Uluslararası Toplum ve Kültür Çalışmaları Dergisi 12 (2023), 17-36.
- Koyuncu, Ahmet. “Küresel Kentte Komşuluk”. Selçuk Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dergisi 22 (2009), 23-42.
- Koyuncu, Ahmet. Konya'da Komşuluk İlişkileri. Konya: Selçuk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 2005.
- Köten, Esra. “Social Networking in the Neighbourhood: A Field Research in Istanbul”. İstanbul Gelişim Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi 2/1 (2015), 23-50.
- Kulak, Sanem. Diyarbakır'ın Bismil Kırsalında Kadınlar Arası Komşuluk ve Akrabalık İlişkileri. İstanbul: Yeditepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 2008.
- Pala Çakmakçı, Nesibe. Korunaklı Mekânlarda Yaşayan Farklı Kuşakların Komşuluk İlişkileri: Elazığ Örneği. Bingöl: Bingöl Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 2024.

Putnam, Robert D. Bowling Alone: The Collapse and Revival of American Community. New York: Simon & Schuster, 2000.

Sassen, Saskia. The Global City: New York, London, Tokyo. Princeton: Princeton University Press, 2013.

Tatlıdil, Ercan. Kentleşme ve Gecekondu. İzmir: Ege Üniversitesi Basımevi, 1989.

Tezcan, Mahmut. Boş Zamanlar Sosyolojisi. Ankara: Ankara Üniversitesi Eğitim Fakültesi Yayınları, 1977.

Etik Beyan / Ethical Statement

Bu çalışmanın hazırlanma sürecinde bilimsel ve etik ilkelere uyulduğu ve yararlanılan tüm çalışmaların kaynakçada belirtildiği beyan olunur.
It is declared that scientific and ethical principles have been followed while carrying out and writing this study and that all the sources used have been properly cited.

Yazar(lar) / Author(s)

Şenay CANBULAT
Abdullah TOPÇUOĞLU

Finansman / Funding

Yazar bu araştırmayı desteklemek için herhangi bir dış fon almadığını kabul eder.
The author acknowledges that received not external funding support of this research.

Çıkar Çatışması / Competing Interests

Yazar, çıkar çatışması olmadığını beyan ederler.
The author declares that he have no competing interests.

Yazar Katkıları / Authors Contributions:

Bu çalışmanın tasarlanması, verilerin toplanması, analizi, makalenin yazımı ile gönderim ve revizyon süreçlerinde tüm yazarlar eşit oranda katkı sağlamıştır.
(All authors contributed equally to the conception, data collection, analysis, writing, submission, and revision of this study.)